

προσωπικής παρουσίας στην άρμονία του κόσμου.

6. Υπάρχει μιὰ γενική αίσθηση - διάθεση που ικανοποιείται με το μίλημα, τη γλώσσα, τη φράση, τη λέξη, που την καθορίζει σημαίνουσα αυτό που θέλει, μέσα στα δεδομένα της του ουθιού, του θφους κλπ. (ή γλώσσα είναι στη φύση της ποιητική, τραγουδική). Πρέπει μέσα απ' τη λέξη, τη φράση, τη γλώσσα, το μίλημα να δούμε την αίσθηση - διάθεση: είναι έναία με το μίλημα κλπ.

7. Γιατί διοχετεύουμε και ανανοηφύμε όλη τη ζωή μας στη γλώσσα μας, στ' αλλόια, στ' ανοίγματα των ήχων, των τύπων, των (τελικά) γραμμάτων, όπως τη δίνουν και την παίρνουμε με τις αισθήσεις μας, όπως το κάνουμε και με τον εαυτό μας, έμας; Γιατί είναι κι είμαστε καρποί, φράσις τύποι, φέρμους αιώνας; γιατί ο κόσμος είναι δέντρο «κι έμεις τό ποικιό του», κι ο Χάρος ο τρυγητής «που παίρνει τον άνθό του» δέ φτάνει στη ρίζα.

8. Οι συγκεκριμένες γλωσσικές μορφές, φράσεις, λέξεις κλπ., υπάρχουν μέσα στη γλώσσα. Μπορείς να καταλάβεις τι λέει ο άλλος αν στο σφουρίξει, αν στο χιπήσει, αν το μυρίσει, αν τον άκουπήςεις, αν το φώς, στον έρωτα.

1. Η γλώσσα καταλύεται, μπορεί να καταλυθεί είναι σαν ένα ένδυμα άπλωμένο στο χώρο και υπάρχει έπιδή είναι στο χώρο αυτό με κάθε λέξη, κάθε φράση μπορείς να φτάσεις στον πέρα, τον έξω της γλώσσας χώρο, όταν τελειώσεις τις σημασίες, πιά σου στά: όταν προχωρήσεις σε κάθε σημασία, όταν νιώσεις τις σημασίες, γιατί αυτό είναι γλώσσα, ή μορφή που δηλώνει το πέρα, όχι τον εαυτό της, έτσι τον εαυτό της. γλώσσα είναι ή καθαρή άγλωσσία, το αντίκειμενο, ο χώρος, ή πραγματικότητα: με τη γλώσσα μιλάει ή πραγματικότητα.

10. Όταν λέμε «τι σημαίνει αυτό» ή «ποιός είναι αυτός;» κλπ., που άναφερόμαστε, σε ποιό κέντρο; Όραιο δέν είναι να φάχνεις έτσι, εύδαιμονικά — χωρίς την άχαρη έπιστήμη;

11. «Φαίνεται είναι διαφερό»: στο λαό, στους γνήσιους του λόγου, ή παραγωγή της γλώσσας βρίσκεται σε καθαρή σχέση με τις ρίζες, ή παραγωγή, το κάρισμα γίνεται άνετα τη στιγμή που μιλάει ο όμιλητής, ο άνθρωπος της φωνής, όπως το φυτό της φύσης. Δεν είναι ή γλώσσα φητική - φυσική;

12. «Μοίρα μου, μερδικό μου, μοιράδι μου είναι το μέρος (μ' όλα του τα άτομα και τα ήλεκτρόνια καί...).» — Πώς μιλάμε, μιλάμε στον κόσμο; Έλάτε, παιδιά! Με τον έρωτα μιλάω στον κόσμο, τότε είμαι άθάνατος κι όλα γύρο είναι άθάνατα, όλος ο κόσμος είναι άθάνατος, είναι, είναι ένα καθαρό έπίπεδο, όλα είναι χωρίς χρόνο και τόπο ένώπια. Έλάτε, παιδιά, μάθετε με να μιλάω. Α Α.

ΜΕΛΕΤΗ ΓΡΑΦΗΣ

1. Είναι δυνατή ή γραφή της γλώσσας;
2. Η ζωγραφική δέν είναι γραφή της γλώσσας, είναι γλώσσα (και κάθε τι άλλο το ίδιο).

3. Μιά γραφή της γλώσσας πρέπει να μη νεκρώνει για μας τη γλώσσα. Αυτό γίνεται με τη μονομοσθητική γραφή, όπτική (γεωμετρική ή εικονική), ήχητική, άπτική, κλπ., με έμμεσο τρόπο.

4. Η γλώσσα είναι και γραφή (ή γραφή της). Τα άλλα μας μέσα είναι γλώσσα στο βαθμό και με τον τρόπο που οδηγούν στη γλώσσα. Πιο καλή γραφική - χαρτική παράσταση είναι ή χειρόγραφη, που δέν τυποποιεί κι άφήνει έλεύθερο το υποκείμενο να ζει γράφοντας και να γράφει ζώντας. Έτσι τα γράμματα - γραφήματα είναι πρόσωπα κι οι δυνατότητες άπειρες.

5. Τι γίνονται τα γράμματα που σβήνουμε; Πόσα άλλα (τυπογραφικά: μηχανές - γραφτά: φήση — δάζουμε και τις μηχανές να μιλάνε, θα τις μάσουμε στη φύση), πόσα όμωγα έχουν γίνει (πόσα έχουν ειπωθεί — κάναμε τη γραφή γλώσσα ενώ πάντα μιλάμε).

6. Άμέτοχοι άνθρωποι δέν ήξεραν και δέν έβρισαν να γράψουν. Κι όλοι μιλάμε όπως άναλφάβητοι, ενώ γράφουμε στη χαρτική στάση: ή γραφή ψυχώνεται απ' τη γλώσσα.

7. Η γραφή τελικά μπορεί να φτάσει στη φύση της: το άποτέλεσμα της κίνησης, γεωμετρικές του κόσμου, όπως φαίνονται στα χορτάρια, στο δέντρο με τα κλαδιά του, στο πλήθος των κοιόμενων φύλλων, στις γραμμές των ζώων, του σώματος, της γυναίκας, στις ψυχικές γεωμετρίες, όπως π.χ. στο κινέζικο Πι Τζίνγκ, στις γεωμετρίες του νερού, της πέτρας κλπ. και να γίνει μιá παράσταση, αντίστοιχη της μιάς λέξης (ΔΑ, ΓΙΑΧΒΕ, ΟΜ, ΑΑ-ΑΑ-ΑΑ). στις γεωμετρίες απ' τα χεράκια των παιδιών.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

1. Άμα πεθάνει ο άνθρωπος, τι γίνεται;
2. Άμα πεθάνει ο άνθρωπος και δέν είναι γένος τι γίνεται;

3. —Έχεις χροιά δόντια; Είναι άληθινά;
—Όχι. —Γιά βγάλε ένα. —Δε βγαίνει. —Άληθινά είναι.

4. Δεν πάω κάτω στην κοίνα, γιατί είναι δοκιμάζει στην Ίταλία και φοβάμαι μήπως έρθουν εκεί.

5. Τι γλώσσα μιλάνε στην Άρεόπολη;

6. Τα πουλιά πώς γίνανε; Ποιός ήτανε ο πρώτος που γέννησε πουλί;

7. —Άγόρα; τι σημαίνει; —Παιδί, όπως λέμε «κορίτσι». —Και «κορίτσι» τι σημαίνει;

8. Ένα παιδί στο σχολείο μας λέει πώς ή

πάρχουν πολλές μουσικές, αγγλικές, γαλλικές... Νά, αυτή είναι γαλλική κι ακούγεται στην Ελλάδα.

9. —Τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ πῶς ἦταν; — Ἰησοῦς. — Ὅχι ὅπως τὸν λέμε ἐμεῖς! Ἡ Παναγία πῶς τὸν εἶχε θγάλει;

10. —Τὴ σημαίνει «ἡμέρα». —Φῶς. —Καὶ «φῶς» τί σημαίνει; —... —Τὸ φῶς μποροῦσας νὰ τὸ λέγαμε καὶ ντουλάπα.

11. —Ἀντε ρέ! —Στὸ μπαμπά εἶπες «ρέ»; —Δὲν τὸ 'πα σὲ σένα. (Τὸ εἶπε σὰ λέξη. Ποῦ; Ἐδῶ!).

12. Μὲ ποῖο -ι- γράφεται. (Πῶς εἶναι τὸ -ι- γιὰ τὰ παιδιὰ;).

ΜΕΛΕΤΗ ΜΜΝΗΜΗΣ

Θυμᾶμαι τὰ παιδιὰ.

ΜΜΝΗΜΗ

Ἀνεβαίνω ἓνα ἀπόκρημνο βουνό, ποῦ ἔχει στὴν κορφὴ του ἓνα θολωτὸ κάστρο. Φτάνοντας μέσα στὸ θόλο, βρίσκομαι μπροστὰ σὲ μιὰ γυναῖκα ποῦ φορᾷ ἓνα κεφαλοκάλυμμα μὲ κέρατα ἀγελάδας. Ἀναγνωρίζω ἀμέσως σ' αὐτὴν τὴν κ ρ ο ῖ α τ ο ῦ φ ε γ γ α ρ ι ο ῦ τῶν ὀνείρων τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας. Στὴν προσταγὴ τῆς, κοιτάζω δεξιά καὶ βλέπω ἓνα ἐκθαμβωτικὰ λαμπρὸ ἥλιο νὰ φωτᾷ στὴν ἀντίπερα ὄχθη ἑνὸς βαθιοῦ χάσματος. Πάνω ἀπ' τὸ χάσμα προχωρᾷ μιὰ στενὴ, διαφανὴς γέφυρα, ποῦ πάνω της περπατᾷ ἔχοντας τὴ συνείδηση πῶς σὲ καμιά περίπτωση δὲν πρέπει νὰ κοιτάξω κάτω. Μὲ πιάνει ἕνας παρόδοξος φόβος καὶ διατάζω. Νιώθω σὰ νὰ μὲ ἐπιδουλώνονται, ὅμως τέλος περνᾷ ἀπέναντι καὶ στέκομαι μπροστὰ στὸν ἥλιο. Ὁ ἥλιος μιλάει: «Ἄν μπορεῖς νὰ μὲ πλησιάσεις ἐννιά φορές χωρὶς νὰ καεῖς, ὅλα θὰ εἶναι καλὰ». Μὰ φοβᾶμαι ὅλο καὶ πὺ πο-λύ, τέλος κοιτάζω κάτω καὶ βλέπω ἓνα μαύρο πλόκαμο σάν τοῦ χταποδιοῦ νὰ μὲ γυροῦν ἑκκινώντας ἀποκάτω ἀπ' τὸν ἥλιο. Πισωπατῶ τρομαγμένη καὶ βουλιάζω στὴν ἄβυσσο. Ἀλλ' ἀντὶ τῆς κομματιαστῆς, βρίσκομαι στὰ χεῖρα τῆς Μητέρας Γῆς. Ὅταν προσπαθῶ νὰ τὴν κοιτάξω καταπρόσωπο, γίνεται πηλὸς καὶ βρίσκομαι ξαπλωμένη στὸ χῶμα.

(«Ὀνειρο μιᾶς γυναῖκας, στὸν Γιούνγκ»)

ΠΕΤΡΑ 1

Ὁ ἄνθρωπος βιολογικά, ζωικά ἐπάρχει στὴ φύση, εἶναι φυσικός, φυσικά. ἔτσι εἶναι ἀπλὸς καὶ καθαρὸς, εἶναι ὅσο καὶ ὅπως εἶναι ἡ φύση, δηλαδὴ εἶναι σ' ἓνα βαθμὸ καὶ μ' ἓνα τρόπο. Τὸ ὑπόλοιπο δὲ μποροῦμε νὰ τὸ ποῦμε εἶναι, ἀλλὰ κάτι ἄλλο, δηλαδὴ οὐδιήποτε γιὰ νὰ ἔχει καὶ εἶναι παιγνίδι.

Τὸ παιγνίδι παίζεται, τὸ παίζει ὁ συμπα-ντικός κόσμος μ' ὅλα του καὶ μ' ἑμᾶς γιὰ τὴν

αὐτοσυνείδητη γνώση μας τὸ παιγνίδι εἶναι, καὶ εἶναι ὅλα πιά, παίζοντα ἢ ὄχι, ἂν ἐμεῖς εἴμαστε πολὺ ἢ λίγο παιδιὰ.

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι στὴ φύση του παιδί, δηλαδὴ γεννιέται: ἐπάρχει σὲ σχέση μὲ τοὺς γεννήτορες καὶ τὴ γεννήτρια δύναμη, δηλαδὴ ἔμμεσα μὲ τοὺς γονιοὺς καὶ ἄμεσα μὲ τὴ φύση ἢ, καὶ γιὰ τὰ δύο, μὲ τὸν ἔρωτα.

Ὁ ἄνθρωπος λοιπὸν εἶναι ἓνα ἐρωτικὸ παιδί, ἐρωτευμένο μὲ τὴ φύση, ἐν φυσικῷ ἔρωτι ὁπάρχων ὅσο μένει παιδί παίζοντας: συμμετέχοντας στὸ παιγνίδι καὶ παίζοντας τὸ ὁ ἴδιος. Τὸ παιγνίδι παίζεται στὴ φύση καὶ ὁ ἄνθρωπος παίζει γιὰ τὴ φύση ἢ τὴ φύση. Τὸ παιγνίδι αὐτὸ γίνεται ἢ ζωὴ του στὴ φύση ἢ πολὺ σοβαρὴ ποὺ ὅμως λάμπεται ἀπὸ τὴν πραγματικότητα τῆς ἀναφορᾶς τῆς καί, ἐπειδὴ εἶναι δικαιωμένη, εἶναι δικαιολογημένη, ριζωμένη καὶ ἐντυχή.

Τρόποι ζωῆς εἶναι τοῦ παιδιοῦ καὶ τοῦ χωριάτη. Ὁ χωριάτης εἶναι ἓνα παιδί ποῦ ἔχει ἔξαισι παίζοντας στὴ φύση, ζώντας δηλαδὴ φυσικά, καὶ ἔχει λοιπὸν ντῶσει ζωικά, σαρκικά τὸ παιδί: εἶναι ἓνα παιδί ποῦ σωματοφυχικά μορφώνεται, σχηματίζεται παίρνοντας ἀπ' τὸν κόσμον στοιχεῖα γιὰ νὰ συνεχίσει τὸ παιγνίδι ποῦ πῆρε σὰν παιδί (μὲ τὴ γέννησή του) στὸν κόσμον. Τὸ ἀνάστημά του, οἱ γραμμὲς του (σωματικὲς καὶ ψυχικὲς) κλπ. εἶναι μορφὲς παρουσίας τοῦ κόσμου ποῦ τὸν παίζει ἔτσι.

Πρέπει νὰ μὴ χάσει τὴν ταυτότητα τοῦ παιγνιδιοῦ του μὲ τὸ παιγνίδι τοῦ κόσμου: πρέπει δηλαδὴ ἢ αὐτοσυνείδησή του νὰ μὴν τὸν ἀποκόψει ἀπ' τὸν κόσμον, πρέπει νὰ παίζει παίζόμενος ἕως στὸ ἓνα μὲ ὅλα ποῦ εἶναι ἓνα τὸ καθένα.

Ἔτσι ὁ χωριάτης εἶναι ἓνα μεγάλο ζωικό παιδί ποῦ παίζει τὸ παιγνίδι σὲ διάφορους τύπους ζωῆς τῆς ἑλευθερίας του. Μορφὲς χωριάτη εἶναι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, γιὰ τὸ ἄνθρωπος εἶναι χωριάτης, χωρικός, φυσικός: στὶς διάφορες μορφὲς καὶ περιόδους τοῦ πολιτισμοῦ του, μὲ σταθερὴ μορφὴ τὴν πρωτογονική, τὸν πρωτόγονο ποῦ εἶναι ἄμεσος παίχτης γιὰ τὴ θεώρησι ὧλων, ἔκτος ἀπ' τὸ παιδί, ποῦ εἶναι ὁ τέλειος παίχτης ἄνθρωπος: ὁ πρωτόγονος εἶναι πὺ πολὺ παιδικὸς ἀπὸ κάθε ἄνθρωπο.

Πρωτόγονος εἶναι κάθε ἄνθρωπος, ντυμένος ὅμως αὐτὸν ἢ ἐκείνον τὸ ζωικὸ πολιτισμὸ καὶ ἔχοντας αὐτὴν ἢ ἐκείνην τὴν αἴσθησι τοῦ παιγνιδιοῦ καὶ παίζοντας τὸ παιγνίδι ἔτσι ἢ ἄλλιως, ὅπως εἶναι πολιτισμένος.

Μὲ τὸν πολιτισμὸ του ὁ ἄνθρωπος παίζει τὸν κόσμον ἑκκινώντας συχνὰ τὴν ἀρχὴ τοῦ παιγνιδιοῦ καὶ νομίζοντας πῶς τὸ ἐφεῖρε αὐτός. Ὅταν ὅμως ὁ ἄνθρωπος ζεῖ ἔτσι, μὲ παιγνίδι ποῦ θεωρεῖ δικό του, ἀναπτύσσει μιὰ γνώσι ποῦ τὸν ἀποκόπτει ἀπ' τὸν κόσμον καὶ τὸ παιγνίδι παθεῖ. Τότε ὁ ἄνθρωπος ἔχει κοσμικά πεδᾶνι καὶ ζεῖ σὲ μιὰ κατασκευὴ πολιτιστική, ποῦ οὐτε κἂν ἐπάρχει ἀπλῶς εἶναι, μὲ μιὰ κατασκευὴ τοῦ εἶναι, εἰνική.